

C128 – BRU3

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

31 januari 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BRUSSEL EN DE VLAAMSE RAND

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Greet Van Linter tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de woonzorgzones en de samenwerking hiervoor met de Brusselse gemeenten, in het bijzonder Ganshoren	1
Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, en tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opstart van een uitwisselingsproject om de taalproblemen in Brusselse ziekenhuizen op te lossen	2
Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het toekennen van een woon- of verhuispremie aan Vlaamse ambtenaren die in Brussel wonen of er komen wonen	6

Voorzitter: mevrouw Gerda Van Steenberge

Vraag om uitleg van mevrouw Greet Van Linter tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de woonzorgzones en de samenwerking hiervoor met de Brusselse gemeenten, in het bijzonder Ganshoren

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb een praktische vraag over de woonzorgzones. Ik vermoed echter dat de vraag ook van toepassing is op de rest van Brussel.

Mijnheer de minister, in uw beleidsnota 2004-2009 stelde u de start van het vernieuwende concept 'woonzorgzone' in het vooruitzicht. Een woonzorgzone is een gewoon woongebied waar ook senioren of personen met een functiebeperking optimaal kunnen leven dankzij levensbestendige woningen en dankzij de nabijheid van een goed gecoördineerd netwerk van zorg- en dienstverlening. Na een nogal trage start werd het masterplan voorgesteld en werd een strategisch planner aangesteld om het concept in de praktijk om te zetten.

Er wordt gewerkt rond drie prioritaire zones: Zone Noord-Oost, Zone Noord-West en Zone Zuid-West. De zones situeren zich toch in vrij grote mate rond bestaande initiatieven, bestaande rusthuizen, bestaande dienstcentra. Voor een deel wordt echter ook gerekend op nieuwbouw.

In de beleidsbrief 2007-2008 stelt u nog vier kleinere projecten voor die in 2008 zullen worden geoperationaaliseerd. Wat de woonzorgzone betreft die zich in Ganshoren moet ontwikkelen rond het bestaande rusthuis, serviceflats en dienstencentrum, lijken er een aantal problemen zijn. Voor de uiteindelijke verwezenlijking van deze woonzorgzone is er een uitbreiding nodig om nieuwe infrastructuur op te richten. Dat impliceert dat men grond moet verwerven, die naar verluidt eigendom is van de gemeente. Op dit moment is hierover geen uitsluitsel: de gemeente schuift de zaak op de lange baan. De gemeente zou een eigen beleidsplan voorbereiden en wil dat eerst concretiseren.

Mijnheer de minister, het is een bekend gegeven dat de samenwerking met de Brusselse gemeenten met betrekking tot de Vlaamse aangelegenheden niet altijd van een leien dakje loopt. Kunt u de geruchten bevestigen? Schuift de gemeente Ganshoren de verwerving door de Vlaamse Gemeenschap van de grond die nodig is voor de uitbreiding, op de lange baan? Is er een concrete overeenkomst tussen de Vlaamse Regering en de ge-

meente over dit nieuwbouwproject? Bestaan er concrete overeenkomsten, zodat projecten van de Vlaamse Gemeenschap niet op de lange baan geschoven kunnen worden door bepaalde gemeenten? Hoe verloopt de samenwerking met de gemeenten voor de andere projecten? Ondervindt u ook hier moeilijkheden? In welke fase van ontwikkeling bevinden de projecten zich op dit moment? Zal de voorziene nieuwbouw in Ganshoren kunnen doorgaan?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, collega's, op 23 november 2007 keurde de Vlaamse Regering mijn beleidsplan Woonzorgzones Brussel goed. Het masterplan bevat de inhoudelijke en financiële strategie om een inhaaloperatie voor welzijnsvoorzieningen in Brussel te realiseren voor de doelgroep bejaarden en zwaar zorgbehoevenden. Inhoudelijk schuif ik het vernieuwende concept van woonzorgzones naar voren. Voor de financiering wordt in het plan onderscheid gemaakt tussen 'kleine projecten', volledig gefinancierd met overheidsmiddelen, en 'grote projecten', waarbij we via een pps-structuur werken. Het strategisch masterplan gaf ook reeds een aantal projecten – opportuniteiten – op die onderzocht werden of die reeds in beginstadium van concrete ontwikkeling komen.

Een van de vier in het masterplan aangebrachte grote projecten is inderdaad het project New Residence Classic in de gemeente Ganshoren. Het lokaal dienstencentrum is opgestart en dankzij de onmiddellijke nabijheid van een aantal instellingen, zoals het OCMW-rusthuis en het vermelde privérusthuis, is de locatie geschikt om er een woonzorgproject te ontwikkelen.

Concreet omvat het project dat we willen ontwikkelen, de volgende elementen: de renovatie en uitbreiding van het rusthuis New Residence Classic, waarbij het de bedoeling is dat dit rusthuis een erkenning vraagt bij de Vlaamse overheid; de bouw van aanleunwoningen op het ernaast gelegen stuk grond; de ontplooiing van het lokaal dienstencentrum tot zorgknooppunt voor de woonzorgzone.

Het perceel aan de Van Overbekelaan is eigendom van de gemeente Ganshoren. In de projectontwikkeling zou een ruilkoop aan de gemeente worden voorgesteld, waarbij in ruil voor de grond, via de promotieovereenkomst, ook een oplossing wordt uitgewerkt voor bijvoorbeeld de herhuisvesting van de gemeentelijke openbare bibliotheek.

Dit project kan worden vergeleken met het pps-project Sint-Pieter en Pauwel in Neder-over-Heembeek, waarbij

we recht van opstal krijgen om op de grond van de stad Brussel het project van dagverzorgingscentrum, lokaal dienstencentrum, aanleunwoningen, gemeenschapscentrum en bibliotheek te realiseren. Tegelijk wordt door de aan te stellen privépromotor een aantal woningen voor de stad Brussel gebouwd. Ze worden bij oplevering overgedragen aan de stad, in ruil voor de grond.

Wat het project van Neder-over-Heembeek betreft, zijn de principiële beslissingen genomen door de stad. Het project is goedgekeurd door het schepencollege op 20 december 2007 en door de gemeenteraad in januari. We kunnen nu starten met de concrete uitwerking van dit project.

In Ganshoren zijn we jammer genoeg nog niet zover. Het project Woonzorgzone Ganshoren is door mijn strategisch planner, samen met de verantwoordelijken van het Gemeenschapscentrum De Zeyp, in het najaar 2007 voorgesteld aan de burgemeester en schepenen. Tot vandaag heeft het gemeentebestuur niet formeel gereageerd, noch in de positieve, noch in de negatieve zin.

Ik wil niet oordelen en zeggen dat het uitblijven van een reactie te maken heeft met een onwil van een Brussels gemeentebestuur ten aanzien van een project van de Vlaamse overheid. Volgens mij speelt hier veeleer het element van het onbekende. Een relatief kleine gemeente als Ganshoren is minder vertrouwd en uitgerust om om te gaan met grotere projecten in een pps-structuur. De stad Brussel is op dat vlak een andere speler.

Om het project in Ganshoren vooruit te helpen, heb ik opnieuw het gemeentebestuur uitgenodigd het project te willen bekijken. Ik kan hierbij nu verwijzen naar de beslissing van de stad Brussel. Mogelijk helpt dit om het gemeentebestuur Ganshoren over de streep te trekken.

In overleg met de mensen van het gemeenschapscentrum en op suggestie van de Vlaamse schepenen, doe ik tegelijk aan het gemeentebestuur het voorstel om eventueel te opteren voor een eenvoudige verkoop van de grond. Het gaat dan niet om het complexe pps-project, maar over een zuivere verkoop zonder dat er sprake is van enige ruil of ander bijkomend wederzijds engagement. De strategisch planner en mijn medewerkers zullen contact opnemen met het gemeentebestuur om het dossier te bespreken.

We trachten het initiële voorstel te reactiveren en Ganshoren te overtuigen. We verwijzen daarbij naar de beslissing van het schepencollege en de gemeenteraad van Brussel. Als dat te complex is, stellen we een eenvoudige koop voor en doen we zelf het nodige om met het project van start te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mijnheer de minister, is er een timing vooropgesteld voor die uitnodiging?

Minister Bert Anciaux: Dat gebeurt onverwijld. (*Gelach*)

Dat zal binnen de komende veertien dagen gebeuren.

Mevrouw Greet Van Linter: Ik ben tevreden dat u nogmaals een poging waagt. Ik wens u veel succes. Ik hoop dat de schepenen u een beetje kunnen bijsprijngen. Het is niet omdat ze in Ganshoren met twee zijn, dat ze veel te zeggen hebben in het bestuur van de gemeenteraad. (*Opmerkingen van de heer Sven Gatz*)

Ik zeg gewoon wat de problemen zijn. We moeten die niet onder stoelen of banken steken.

Mijnheer de minister, zijn er nog andere projecten waarmee er problemen zijn? Of lopen die vlotter?

Minister Bert Anciaux: Er zijn natuurlijk meer dossiers waarmee er problemen zijn dan andere. Dat wisten we ook toen we begonnen aan de woonzorgzones. Het gaat ook om een specifieke situatie. In de rest van Vlaanderen heb ik vrij snel medespelers. Een bouwvergunning voor een project in Antwerpen overstijgt al snel het lokale niveau. Ik kom dan al gauw terecht bij een collega van de Vlaamse Regering, die de zaak mee heeft goedgekeurd.

Hier gaat het echter om twee verschillende politieke instellingen. In Brussel is dat altijd een moeilijke zaak. Voorlopig zitten we op schema. In 2007 hebben we gedaan wat we van plan waren. In 2008 is er een verdubbeling van de middelen. We investeren voor 4 miljoen euro. Alles gaat zijn gang. Het project van Neder-over-Heembeek, dat toch ook al een heel lange voorgeschiedenis heeft, zit nu in een stroomversnelling.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, en tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opstart van een uitwisselingsproject om de taalproblemen in Brusselse ziekenhuizen op te lossen

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, we hebben het al vaker gehad over dit onderwerp. Ik vrees dat het probleem in de toekomst ook nog wel aan bod zal komen. Samen met enkele collega's heb ik wel getracht een nieuwe invalshoek te vinden.

We kennen het probleem. De krantenkoppen liegen er niet om: "Gezocht: tweetalige verpleegkundigen",

“Geen woord Nederlands kwam eruit”, “Urgentiearts begreep geen Nederlands”. Recente berichten zorgen voor wat meer evenwicht: “Medirand waarborgt verzorging in eigen taal” of “Brussels ziekenhuis spreekt ruim vijftig talen”. Gisteren heb ik nog ergens gelezen dat de Brusselse huisartsendienst een nieuwe organisatievorm heeft gekregen, de huisartsenwachtpost Terranova.

In het algemeen blijft het probleem van de verzorging in de eigen taal in de Brusselse ziekenhuizen echter bestaan. Niet alle gevallen zijn even ernstig. We kunnen echter niet zeggen dat we de zaak onder controle hebben.

Mijnheer de minister, een aantal recente en minder recente cijfers geven dat ook aan. In maart 2007 hebt u daarover in deze commissie nog toelichting gegeven. In het voorjaar van 2005, toen we in het woelige vaarwater van de rapporteurs van de Raad van Europa zaten, hebt u een taalklachtenregistratie opgezet. Op amper drie weken tijd kwamen 169 klachten binnen. Dat is het topje van de ijsberg. Sommigen proberen het te banaliseren, maar het is een reëel probleem.

We kunnen twee zaken doen. Ofwel trekken we Nederlandkundige zorgverleners aan om naar Brussel te komen. We proberen dat nog altijd. Dat verloopt echter niet zo gemakkelijk. Ofwel kunnen we proberen ervoor te zorgen dat de mensen die er nu al zijn, beter tweetalig worden. Wat dat betreft, ga ik nu niet dieper in op het taalhoffelijkheidsakkoord of de omkering van de voogdij.

We moeten zorgen voor een aanvulling via praktische oplossingen. U hebt dat zelf trouwens ook gedaan door met het Huis van het Nederlands in een aantal ziekenhuizen in taalmodules te voorzien in samenwerking met de VGC. Ze kennen toch een bepaald succes. Ik wil het eerder over die boeg gooien.

Dat we op die manier vooruit kunnen gaan, wordt in de praktijk bewezen. Naast mijn voorbeeld van de taalmodules via het Huis van het Nederlands en de taalmodules op maat voor het medische personeel, hebben we ook een voorbeeld in Brussel van hoe een taalbeleid in een ziekenhuis kan worden georganiseerd: het UZ Brussel. Ik zou het zelfs een lichtend voorbeeld durven noemen, want ik ken op dat vlak geen beter ziekenhuis.

Met een aantal liberale mandatarissen hebben we misschien het warm water opnieuw uitgevonden. Ons voorstel is immers niet zo origineel, maar anderzijds werd nog nooit echt geprobeerd om het operationeel te maken en in praktijk te brengen. Wat we voorstaan, is een personeels-uitwisselingsproject, in eerste instantie voor de urgentiediensten. Ik zal direct vertellen van welke uitbreiding we op termijn dromen. We zouden kunnen beginnen met het rond de tafel brengen van een aantal ziekenhuizen om te bekijken of hun urgentiediensten personeel kunnen uitwisselen: Nederlandstaligen in Franstalige ziekenhuizen

en omgekeerd. Op die manier kunnen we de kennis van de Nederlandse taal bij de aanwezige zorgverleners groter te maken. Dit neemt niet weg dat ook omgekeerd de kennis van de Franse taal bij de Nederlandstalige zorgverleners groter zal worden, maar daar wringt het schoentje natuurlijk veel minder.

We menen dat we best starten met een proefproject. We moeten klein beginnen. Dat was ook het geval voor de taalmodules van het Huis van het Nederlands. We moeten kijken of er interesse voor is op het terrein. Ik benadruk trouwens dat ons voorstel volledig gebaseerd is op een vrijwillige medewerking van de ziekenhuizen. Het is mogelijk: geen enkele wet of decreet verbiedt het. Het is ook praktisch haalbaar: in het begin zal het misschien wat moeilijker zijn, maar het kan. We zijn ook op de hoogte van het feit dat het nu al in bepaalde mate gebeurt voor studenten en assistenten. Waarom zou het dan niet kunnen voor vast personeel?

Concreet denken we aan een uitwisseling tijdens een bepaalde periode. Ik spreek me er niet over uit of het moet gaan om een, twee of drie maanden, of om twee weken, want dat moet worden bekeken in overeenstemming met de praktische organisatie van een urgentiedienst. Ook over het aantal artsen of verpleegkundigen spreek ik me niet uit, alles moet worden bekeken in functie van wat mogelijk en haalbaar is.

Ik denk wel dat het nuttig is om vooraf te weten welk taalniveau de mensen ongeveer hebben. In mijn schriftelijke vraag had ik het over een ‘taaltoets’, maar alles moet praktisch worden bekeken, het gaat niet om een taalexamen. Ik denk aan wat er ook bij de taalmodules van het Huis van het Nederlands gebeurt, want men moet eerst weten wat het taalniveau van iemand is voor men het kan verbeteren. Daar gaat het om. Sommige mensen kunnen misschien meteen in een andere taal meedraaien op een urgentiedienst van een ziekenhuis van een andere taalrol, anderen zullen boven op het verwerven van de taal op de werkvloer en bij de dagelijkse klinische activiteiten, ook nog een aantal uren algemene en medische lessen Nederlands of Frans moeten krijgen.

Naast een aantal praktische drempels, zijn er geen grote financiële uitdagingen. Dat is het goede aan dit voorstel.

Mijnheer de minister, mijn eerste vraag is een algemene vraag. Op dit ogenblik is er een Overlegcomité over deze thematiek. Zijn er nieuwe elementen of zitten we nog altijd een beetje vast in het dovemansgesprek van een tijdje geleden?

Ik heb deze vraag uitdrukkelijk zowel aan u als aan minister Vanackere gesteld, want u bent beiden bevoegd. Het gaat mij niet over wie zal antwoorden, maar zijn u en minister Vanackere dit voorstel genegen? Via

de media meen ik begrepen te hebben dat minister Vanackere dit wel wil onderzoeken en niet a priori neen zegt. Als dat voor u ook zo is, bent u dan bereid om het project te ontwikkelen? Kunt u ons dan in de komende weken en maanden op de hoogte houden van de methodiek die u uitstippelt om met een aantal spoeddiensten, misschien een heel beperkt aantal, en eventueel met andere collega's, rond de tafel te gaan zitten? Het maakt me niet uit hoe het gebeurt, als de kat maar muizen vangt. Denkt u dat dit een goed idee is? Denkt u dat het haalbaar is? Hoe zou u er eventueel vorm aan geven?

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb hier toch een aantal bedenkingen bij.

Mijnheer Gatz, de berichten zijn toch veeleer negatief dan positief. U haalt dit bericht als positief bericht aan: "Brussels ziekenhuis spreekt ruim vijftig talen". Het ging over het Sint-Pietersziekenhuis, maar ik weet niet of de Vlamingen er echt zo goed in het Nederlands worden behandeld. Ik denk dat het veeleer om vijftig andere talen gaat.

U noemt ook het UZ Brussel. Dat is inderdaad een prachtig voorbeeld: waar het niet moet, kan het wel. De telefoon wordt er in twee talen beantwoord en indien gewenst, is er bij een consultatie na een kwartiertje een tolk aanwezig. Ik zou de positieve echo's toch veeleer situeren in de Nederlandstalige ziekenhuizen dan in de Franstalige.

U zoekt naar pragmatische oplossingen, en daar kan ik uiteraard niet tegen zijn, maar ze lossen het probleem niet op. Het blijven lapmiddelen. Het probleem is dat de taalwetgeving nog altijd niet wordt toegepast, dat er geen effectieve controles zijn op de naleving van de taalwet en zo meer.

U stelt dat het Brusselse taalhoffelijkheidssakkoord in een federale taalwet opgenomen zou moeten worden, maar voor mij klinkt dat echt als des duivels. Dat staat gelijk met het institutionaliseren van het ondergraven van het tweetaligheidsprincipe. Als dat gebeurt, zijn we echt helemaal uitgesproken in Brussel. Een wantoestand in een wet gieten, is voor mij echt des duivels.

De goede wil komt natuurlijk altijd van één kant. Ik heb toch wel wat bedenkingen bij wat in de pers is verschenen. Ik citeer dokter Devroey: "Vaak genoeg zijn mugdiensten en ziekenwagens het Nederlands niet machtig. Zelfs een gewone begroeting lukt niet, dan krijg je automatisch: 'Je ne comprends pas'."

Ik heb daar toch een bedenking bij, want spoedartsen, mugartsen en mensen die op spoeddiensten werken,

hebben minstens zeven of acht jaar universiteit gevolgd. Als ze daarna de mensen nog niet kunnen begroeten in het Nederlands, dan is er echt iets mis en ofwel ligt het aan het onderwijs, ofwel is het een kwestie van slechte wil. Ik vrees dat we in Brussel stilaan met zekerheid kunnen zeggen dat het om de tweede optie gaat. Het getuigt van een enorme pretentie van een spoedarts, een anesthesist of eender wie die zeven of acht jaar universiteit heeft gevolgd om te zeggen dat hij een patiënt niet in het Nederlands kan begroeten. Tijdens mijn studies kinesitherapie werd ook Frans gedoceerd. Ik weet niet of dat nu nog het geval is en ik weet ook niet hoe het in het Franstalig onderwijs zit, maar de lessen anatomie en alles wat met de behandeling van patiënten te maken had, werden in het Frans gegeven. Hoelang moeten wij er geld en energie in blijven steken?

Mijnheer de minister, mijn vragen sluiten aan bij die van de heer Gatz. Over het Overlegcomité zou een synthesenota worden opgesteld. Bestaat die nota al? Hebt u de nota al gelezen? Wat zijn de resultaten van het overleg? Kunnen wij de nota krijgen? Hebt u er conclusies uit getrokken?

Als u en minister Vanackere akkoord gaan met het voorstel van de heer Gatz, dan heb ik nog een aantal praktische vraagjes, onder meer over de financiering en over het toetsen van het taalniveau. Wie zal het niveau trouwens testen, het Huis van het Nederlands? De heer Gatz had het over een medewerking op vrijwillige basis door de ziekenhuizen, maar kunnen die ziekenhuizen de medewerking dan ook opleggen aan de artsen die er werken, of hebben de artsen de vrije keuze?

De voorzitter: Mevrouw Roex heeft het woord.

Mevrouw Elke Roex: We hadden misschien beter een gedachtewisseling gehouden om eens alle voor- en nadelen op een rijtje te kunnen zetten.

Mevrouw Van Linter, u verwijst naar het onderwijs en naar het slecht onderwijzen van het Nederlands. Ik vind het heel spijtig dat nota bene uw fractie tijdens de VGC-raad van vorige week een project voor taaluitwisseling binnen de Brusselse scholen heeft weggestemd, dat ertoe zou leiden dat Franstaligen meer Nederlands leren. Ik begrijp de bedoeling daar niet echt van.

Mevrouw Greet Van Linter: Mevrouw Roex, u was daar niet aanwezig. Ik wel en ik ken de condities.

Mevrouw Elke Roex: Ja, maar het Vlaams Belang heeft wel tegen gestemd.

Mevrouw Greet Van Linter: Uiteraard. We hadden daar gefundeerde redenen voor die trouwens gebaseerd zijn op het beleid van uw minister Vandenbroucke.

Minister Bert Anciaux: Het ging niet over tweetalig onderwijs.

Mevrouw Elke Roex: Neen, het ging niet over tweetalig onderwijs, maar puur over de uitwisseling van leerkrachten.

Ik begrijp iets niet goed in het voorstel. De spoeddiensten zijn volgens de wet tweetalig. De spoeddienst van het UZ Brussel in Jette is dus ook tweetalig. Ik vraag me bijgevolg af of dat een ideale leeromgeving is. Op de werkvloer zal heel veel Frans gesproken worden, want het is niet zo dat de spoeddiensten enkel naar Nederlandstalige patiënten gestuurd zullen worden. Integendeel, ze zullen meer naar Franstaligen worden gestuurd, want dat wordt gewoon geografisch bepaald. Ik vraag me dus af of het de ideale leeromgeving is voor mensen die Nederlands willen leren, los van de mogelijke praktische problemen. Zou het niet beter zijn om de artsen op stage te sturen in Vlaanderen waar de hele dag Nederlands wordt gesproken? We weten dat een onderdompeling echt de beste manier is om effectief veel bij te leren.

Ik wil daarmee natuurlijk niet zeggen dat we dan in Vlaanderen diensten zullen uitsturen met enkel een Franstalige arts. Ze zullen met twee moeten uitrukken. Dat kan natuurlijk praktische problemen opleveren, maar de taalverwerving zal groter zijn dan bij een uitwisseling met het UZ Brussel.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: De laatste opmerking is heel correct. Ik zou er nog iets aan willen toevoegen. Ik kan verkeerd zijn, maar u hebt verwezen naar de opleidingen die op de werkvloer worden gegeven door het Huis van het Nederlands. Een tweetal jaar geleden hebben we er een bezoek aan gebracht, en ik meen me te herinneren dat toen gezegd werd dat het vooral in de spoeddiensten heel erg moeilijk is om de opleiding te geven omdat de mensen geen tijd hebben om in hun werkomstandigheden lessen Nederlands op de werkvloer te krijgen. Ik weet dus niet of het een goede oplossing is om daar te beginnen.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, het belang van de naleving van de taalwetgeving, ook en vooral in de Brusselse ziekenhuizen, is bijzonder groot en staat buiten kijf. Ook is het altijd mijn beleidsoptie geweest om een evenwicht te vinden tussen een beroep doen op de taalwetten op zich en het stimuleren van creatieve initiatieven ter bevordering van de meertaligheid in Brussel.

Mijnheer Gatz, uw eerste vraag handelt over de stand van zaken van de taalproblematiek in de Brusselse

ziekenhuizen en over het naleven van taalwetgeving in het algemeen, in het Overlegcomité. Zoals u weet, werd het dossier in de loop van 2007 op mijn initiatief door de Vlaamse Regering aangekaart op het Overlegcomité. Door het dossier op het niveau van dit interfederale overlegorgaan te brengen, heeft de Vlaamse Regering op formele wijze een officieel signaal gegeven dat het grootste belang wordt gehecht aan de naleving van de taalwetgeving.

Door de eedaflegging van een nieuwe federale regering zijn ook de bijeenkomsten van het Overlegcomité opnieuw gestart. Op de eerste vergadering van 16 januari heb ik het punt van de naleving van de taalwetgeving opnieuw op de agenda laten zetten. De ministers van Institutionele Hervormingen, een nieuwe en een oude, met name Yves Leterme en Didier Reynders, zijn opnieuw belast met het opstellen van een synthesenota tegen een volgend Overlegcomité. Ik gun hen nu de tijd om deze nota op te stellen, maar verwacht dat die weldra beschikbaar zal zijn. Ik laat concreet één Overlegcomité passeren en op het volgende agendeer ik het opnieuw. Dat zal half februari zijn. Ik blijf het opvolgen.

Wat uw tweede en derde vraag betreft, mijnheer Gatz, kan ik u het volgende meedelen. Uiteraard juich ik alle initiatieven ter bevordering van een tweetalige medische zorg in de Brusselse regio toe. Ik ondernam daarom al verschillende initiatieven. Ik denk daarbij onder meer aan het succesvolle project SPOEDcursus Nederlands van het Huis van het Nederlands en de ondersteuning via het Vlaams Brusselfonds van de organisatie Pro Medicis Brussel, die gestaag verder bouwt aan een bevordering van de kennis van het Nederlands in de Brusselse ziekenhuizen.

Uw voorstel wil een oplossing bieden voor het probleem van de soms Nederlandsonkundige nooddiensten. Hoewel dat een terechte bezorgdheid is, vrees ik voor enkele praktische bezwaren. Bij het opzetten van een dergelijk uitwisselingsproject tussen diverse koepels zoals de Europaziekenhuizen of de zogenaamde universitaire ziekenhuizen, zijn er enkele belangrijke drempels. Drempels mogen ons niet tegenhouden, maar ik noem ze toch even.

Ik denk aan de onderscheiden arbeidscontracten en statuten van de desbetreffende personeelsleden. Er is het tekort aan verpleegkundigen waardoor de ziekenhuizen elkaar als concurrent ervaren en waardoor goede afspraken noodzakelijk zullen zijn om te kunnen overgaan tot het afstaan of uitwisselen van personeel. Ik denk ook aan de financiering, gerelateerd aan de inpassing van de arbeidsrechtelijke wijzigingen, zoals het opnemen van verlof, verlies van anciënniteit en vervoerskosten, die met dergelijke uitwisseling gepaard gaan. De samenstelling van de urgentiediensten stelt eigen eisen: veelal wordt gewerkt met gespeciali-

seerd personeel met een specifieke accreditering en in een vaste equipe. Bij uitwisseling zal dus een een-op-eenrelatie moeten worden gegarandeerd.

Die mogelijke problemen zijn mij al gesignaleerd. Ik wik dus mijn woorden, want er moeten toch heel wat vragen worden beantwoord. Doordat er momenteel slechts één Nederlandstalige urgentiedienst is, die van het UZ in Jette, bestaat de mogelijkheid dat net die dienstverlening achteruit zou gaan. Dat moeten we zeker onderzoeken want dat kan geenszins de bedoeling zijn.

Daarenboven vind ik het niet evident om middelen vrij te maken voor het remediëren van een probleem dat men vanuit de Brusselse ziekenhuissector onvoldoende of niet expliciet wenst te onderkennen. Hoewel we in het verleden ook al middelen hebben vrijgemaakt om de tweetaaligheid te ondersteunen. Dat werd niet door iedereen hier gewaardeerd, maar ik vind er ook argumenten pro voor.

Het is volgens mij op dit ogenblik te vroeg om onverkort ja te antwoorden op uw vraag. Ik vind het in elk geval wel de moeite waard om het project verder te ontwikkelen en te kijken hoe we ermee kunnen omgaan. Ik engageer me om het probleem te bespreken met de verschillende partijen: mijn collega Vanackere, minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, in eerste instantie met het UZ Brussel en met Pro Medicis Brussel.

We onderzoeken uw voorstel, dat een interessante piste bevat, zeker verder, eventueel aangevuld met het voorstel om in een eentalig Nederlandstalige omgeving te werken. Misschien kunnen we projecten starten in de rest van Vlaanderen. Ik vind het voorstel te waardevol om van tafel te vegen, laat dat duidelijk zijn. Maar het is vandaag niet mogelijk om zomaar ja te zeggen. Het vraagt verder onderzoek.

De heer Sven Gatz: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Mevrouw Van Linter, u hebt veel problemen opgenoemd. We kennen die problemen. Maar ik heb u weinig oplossingen horen opperen. Ik probeer dat wel te doen. Dat is het verschil tussen ons. Ik heb in uw laatste vraag gelukkig wel gemerkt dat u toch nieuwsgierig bent wat ons voorstel aan de toestand zou kunnen verbeteren.

Alles staat of valt met het vrijwillig zijn van heel de operatie. Ik denk niet dat wij dichterbij huis zijn als ziekenhuizen hun personeel verplichten dit te doen. Het zal zeker niet helpen als mensen met lange tanden kilometers verder moeten gaan werken. Het afstandsprobleem is reëel. Hoe ver willen mensen zich verplaatsen? Zelfs al is het voor een korte periode. Dat is een groot praktisch probleem.

Mijn voorkeur voor de spoed is vooral ingegeven door het feit dat het probleem daar het meest nijpend is. Ik ben er

zeker niet tegen om dit voorstel van uitwisseling toe te passen op andere diensten. Het betekent hoe dan ook een vooruitgang. Het voorstel om te werken met ziekenhuizen buiten Brussel, lijkt me ook goed. Maar daar speelt het afstandsprobleem weer op. Maar als het op vrijwillige basis kan worden georganiseerd, waarom niet.

Ik houd rekening met uw praktische opmerkingen, mijnheer de minister. Ook de verzekering zal bijvoorbeeld een rol spelen. Dat hebt u niet genoemd. Ik besef zeker dat dit drempels zijn, maar ik denk dat we gedwongen zijn om elke mogelijke oplossing tot het uiterste te onderzoeken. Vandaar dat ik het positief vind dat u in elk geval dat wilt doen. Ik denk dat ik u tussen Pasen en de zomer opnieuw aan de tand kan voelen. Een maand of twee lijkt me een realistische studietijd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het toekennen van een woon- of verhuispremie aan Vlaamse ambtenaren die in Brussel wonen of er komen wonen

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Twee weken geleden hebben we het in deze commissie uitvoerig gehad over de studie van Rudi Janssens over het taalgebruik, de taalverschuivingen en de taalidentiteit in Brussel. Uit de studie blijkt dat de situatie van het Nederlands in de hoofdstad er niet echt op verbeterd is. Onder meer het aandeel van Brusselaars dat uit homogeen Nederlandstalige gezinnen komt, daalt. Het is een lichte daling, maar toch. Het lijkt me geen goede zaak. Als we willen dat anderstaligen bereid zijn om onze taal te leren en we hen de kans willen geven die taal te gebruiken, als we willen dat het Nederlandstalig onderwijs het vertrouwen herwint van de Nederlandstaligen en geen reden meer vormt om hier weg te gaan, lijkt het me noodzakelijk dat er in Brussel een strategisch minimum Nederlandstaligen werkt en woont.

Ik vind het dus belangrijk dat geprobeerd wordt om het aantal Nederlandstaligen hier op zijn minst op peil te houden en zo mogelijk te verhogen door Nederlandstaligen te overtuigen in Brussel te komen wonen.

Dat ligt niet voor de hand. Iedereen weet dat. Brussel kampt nu eenmaal met een imagoprobleem in Vlaanderen. Ik vrees dat het er de jongste weken, maanden en

jaren niet op verbeterd is. Ik noem enkele oorzaken: het erg Vlaamsonvriendelijke discours van Franstalige Brusselse politici, de soms nogal particularistische opstelling van Brusselse Vlamingen, de verhalen over het Nederlandstalig onderwijs, waar bijna geen Nederlandstalige kinderen meer zijn, de taalsituatie in de ziekenhuizen en daarbovenop de verhalen over verloedering en criminaliteit. Ik geef toe dat het beeld soms wat vertekend of overdreven is, maar het berust voor een groot deel toch op feiten. De opdracht Wonen in Brussel is niet gemakkelijk. Dat valt overigens onder de bevoegdheid van de VGC. Vindt u de inspanningen die worden gedaan voldoende?

De hoge huur- en aankooprijzen in de hoofdstad schrikken heel wat mogelijke kandidaten af. Misschien kunt u als Vlaamse Regering helpen om de drempel te verlagen. Ik denk aan de Vlaamse ambtenaren die dagelijks in Brussel werken.

Minister Bourgeois verstrekke onlangs een antwoord op een schriftelijke vraag van 28 november 2007 van de heer Sauwens over de woonplaatsstimuli voor Vlaamse ambtenaren in Brussel. Relatief weinig Vlaamse ambtenaren blijken hier ook te wonen. Vorig jaar was dat amper 5,18 procent van de nagenoeg 5000 ambtenaren met een administratieve standplaats in de hoofdstad.

Er zou vroeger volgens minister Bourgeois onderzocht zijn of er een verhuispremie kon worden toegekend aan de Vlaamse ambtenaren, naar analogie met de premie die bestaat voor de ambtenaren van de VGC. Daar is niet verder aan gewerkt. Ik moet toegeven dat de cijfers van de VGC niet echt bemoedigend zijn. De verhuispremie van 2480 euro bruto van de VGC, is in 2006 maar één keer toegekend, vier keer in 2005 en vier keer in 2004. Sinds 1996, toen de premie werd ingevoerd, is ze in totaal 49 keer uitbetaald aan ambtenaren die in Brussel zijn komen wonen. Dat is niet zo veel. Het aantal ambtenaren ligt bij de VGC natuurlijk wel lager dan bij de Vlaamse Gemeenschap.

Het zou misschien interessant zijn om te onderzoeken hoe het komt dat er zo weinig wordt op ingegaan. Misschien is dat gewoon een gebrek aan goede communicatie. Misschien weten de betrokken ambtenaren niet dat ze die mogelijkheid hebben. Ik zou in elk geval de piste van een woon- of verhuispremie niet afschrijven. We vernemen uitgerekend deze week dat er vanaf volgend jaar een Brusselpremie komt van 40 euro per maand voor leerkrachten die komen lesgeven in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Men wil die mensen terecht extra motiveren. Misschien kan men hen en de andere Vlaamse ambtenaren met een extra stimulans ook motiveren om hier niet enkel te komen werken, maar zich ook te vestigen. Ik heb in 1995 een voorstel van resolutie in die zin ingediend. Dat was geïnspireerd op de woonpremie uit die tijd, die misschien nog bestaat,

voor de 'civil servants' in Londen omdat het leven daar duurder was dan buiten de grootstad. De minister van Ambtenarenzaken heeft in zijn antwoord op de vraag van de heer Sauwens geantwoord dat hij zo'n premie niet echt ziet zitten. Daarom richt ik me tot de minister van Brusselse Aangelegenheden.

Hoe staat u tegenover een woon- of verhuispremie voor Vlaamse ambtenaren die hier komen wonen? Ik weet heel goed dat dat niet de hele en onmiddellijke oplossing is. Het kan wel een bijdrage betekenen. Kunt u dat vanuit uw budget overwegen? De heer Demesmaeker heeft de suggestie twee weken geleden al geformuleerd bij een vraag van de heer De Cock. Daar werd toen niet op ingegaan, en daarom stel ik deze uitdrukkelijke vraag.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Ik ben natuurlijk nieuwsgierig naar het antwoord, maar zelf ben ik mijn geloof in verhuispremies verloren. Een tiental jaar geleden was ik er nog voorstander van. Ik herinner mij een niet zo slecht politiek document, een Vlaams Actieplan voor Brussel. Ik had de eer om dat samen met de minister en zijn vader voor te stellen, en ik mocht ook de pen houden. Dat heeft niet gebracht wat we ambieerden. Er staan nog een heleboel andere goede zaken in dat actieplan. Vele ervan werden gerealiseerd, vele moeten nog worden gerealiseerd.

We botsen met de verhuispremies op een praktisch obstakel. Ofwel zijn ze aanmoedigend en blijven ze betaalbaar, maar hebben ze weinig impact. Ofwel moeten we ze hoog optrekken, zodat ze onbetaalbaar worden en ethisch twijfelachtig. Voor mij moeten ze niet worden afgeschaft, maar ik ben niet meer overtuigd van de motiverende impact.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Uw vraag behandelt twee afzonderlijke aspecten. Wat het eerste betreft, Wonen in Brussel, is een dienst van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en beschikt over een website en een gratis infolijn. Hierover kan ik u verder meedelen dat er binnenkort, en vermoedelijk na de paasvakantie, een communicatiecampagne zal worden gevoerd om de dienst beter bekend te maken bij Brusselaars en bij Vlamingen die een woning in Brussel zoeken. Dit lijkt mij een goede zaak.

Het uitwerken van woonplaatsstimuli door middel van verhuis- of woonpremies voor de ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap om hen aan te moedigen zich in Brussel te vestigen, is reeds herhaaldelijke keren het voorwerp geweest van discussie en onderzoek. In het verleden heeft de Vlaamse overheid onderzocht in

welke mate en onder welke voorwaarden een verhuis- en/of verblijfspremie kon worden toegekend aan de Vlaamse ambtenaren, naar analogie van de stadspremie en de verhuispremie die de Vlaamse Gemeenschapscommissie toekent.

De voornaamste conclusies van dit onderzoek waren de volgende. De stads- en verhuispremies zijn onderworpen aan inhoudingen en patronale bijdragen voor de sociale zekerheid zodat maximaal de helft van het brutobedrag overblijft. Een verhuis is nooit een neutrale operatie. In een kosten-batenanalyse moet er namelijk ook rekening worden gehouden met andere factoren zoals bijvoorbeeld de gemeente- en gewestbelastingen of de levensduurte. U haalt zelf de hoge huur- en koopprijzen in de hoofdstad aan. Dit kan trouwens ook worden afgeleid uit het gebrek aan succes bij de toekenning van gelijkaardige premies aan de personeelsleden van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Minister Bourgeois, bevoegd voor Bestuurszaken, gaf nu de opdracht een nieuw gelijkaardig onderzoek uit te voeren. Ik wil de resultaten hiervan afwachten. Indien toch wordt overwogen dergelijke premiereregeling te integreren in het personeelsstatuut van de Vlaamse Gemeenschap of extra statutair toe te kennen, is immers enkel mijn collega bevoegd om deze aangelegenheid op de Vlaamse Regering te agenderen. Of ik zou vanuit mijn bevoegdheidssterrein Brussel zelf een heel specifieke maatregel moeten nemen, maar zoiets moet eigenlijk naar alle Vlaamse inwoners gaan, en dan is het kwestie van definitie. Het zou hier immers gaan om een maatregel die gekoppeld is aan het loon- en vergoedingsbeleid van de Vlaamse overheid, onder de bevoegdheid van minister Bourgeois, waarvan de uitvoering hoe dan ook zou ressorteren onder de managementondersteunende diensten van de respectieve departementen en agent-schappen. Ik zie deze maatregel ook niet direct binnen mijn pakket. Ik kan er natuurlijk wel voor ijveren.

Algemeen kan ik dus stellen dat een dergelijke verhuis- of woonpremie steeds hoge verwachtingen opwekt. Het kan echter slechts één van de impulsen zijn voor ambtenaren om zich ook effectief in onze hoofdstad te vestigen. Toch wil ik minister Bourgeois volledig steunen wanneer hij met een positief voorstel komt. Mijn geloof is dat elke stimulans moet worden aangegrepen. Baat het niet, dan schaad het niet. Het is juist dat de premies in het verleden nog niet zo verschrikkelijk veel hebben opgeleverd. We moeten het wat afwegen. Ik herinner me dat ik ooit mee een plan heb opgesteld waarin erg veel geld werd vrijgemaakt om Vlamingen ertoe aan te zetten om naar Brussel te verhuizen. Het werd nooit echt uitgevoerd.

Misschien kan er later sprake zijn van bijvoorbeeld een belastingvermindering in het Vlaamse Gewest, en dan moeten daar voor mij compensaties voor de Vlamingen in Brussel aan vasthangen. We kunnen dan ook denken

aan een verhuispremie of een woonpremie. Ik laat deze ideeën niet vallen, maar ze moeten op het juiste moment onderzocht worden.

Vandaag wacht ik op de studie van minister Bourgeois en indien er een positief voorstel uit de bus komt, zal ik het zeker en vast steunen. Als de kans zich voordoet om eventueel zelf initiatieven te nemen, zal ik ze zeker bekijken, maar vandaag is die er nog niet.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik noteer dat u niet echt afwijzend staat tegenover het idee. U zegt immers dat elke stimulans het overwegen waard is, omdat als het niet baat, het ook niet schaad. Dat is ook mijn invalshoek. In mijn uiteenzetting heb ik ook gezegd dat ik van zo'n maatregel niet alles verwacht, maar dat het misschien een middel is om de niet meteen schitterende situatie van de Vlamingen in Brussel te verbeteren.

Uit het antwoord van minister Bourgeois op mijn schriftelijke vraag had ik niet begrepen dat er nog een studie aan de gang was en dat de mogelijkheid bestudeerd werd. Laten we inderdaad afwachten wat die studie oplevert.

Misschien kunnen we ook eens denken aan een eigen woningaanbod, naar analogie van het aanbod van Quartier Latin voor de studenten. Natuurlijk gaat zoiets veel verder dan het toekennen van een woonpremie, en het zou wellicht ook veel meer financiële inspanningen vergen, maar misschien kunnen we er toch eens over nadenken.

Minister Bert Ancliaux: Mevrouw de voorzitter, ik stel voor om op het moment dat echt uitvoering wordt gegeven aan heel onze planning voor de woonzorgzones en de middelen van het Brusselfonds, die toch recurrent moeten zijn en de volgende legislaturen moeten kunnen overschrijden, hopelijk zullen blijven aangroeien, dit denkspoor verder te onderzoeken.

Ik herinner me dat ik in de jaren negentig als jonge gast een afspraak had met de toenmalige minister-president, eerst ging het om Gaston Geens en daarna om Luc Van den Brande, om te praten over een heel uitgebreid plan om woonprojecten voor Vlamingen te realiseren in Brussel. Op een bepaald moment werd dit ook onderzocht. Volgens mij werd de boot ook iets te gemakkelijk afgehouden, omdat het plan botste met de gewestelijke bevoegdheden die in die tijd werden overgedragen.

In de praktijk doen we dit natuurlijk al voor bepaalde categorieën: studenten, mensen die hier gestudeerd hebben en hier blijven, voor ouderen en zo meer. We

kunnen heel wat aspecten van de huisvesting koppelen aan gemeenschapsbevoegdheden. Ik sluit niet uit dat we nog meer doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
